

Grundfætninger om Virkningen af en ny almindelig Lov med Hensyn til ældre specielle Bestemmelser.

Alberti: Jeg maa først tillade mig at anbefale Forslaget under Nr. 1 til § 1, nemlig; at det under Sorø Akademie hørende Bøndergods ogsaa skal behandles i Overensstemmelse med de Forrifter, som indeholdes i nærværende Lovforslag. Da vi stillede dette Forslag, gif vi ud fra den Anskuelse, at man maatte stræbe at gjøre Lovforslaget anvendeligt i det størst mulige Omfang, at man altsaa under dets Omraade maatte inddrage alt det Bøndergods, som var Staten tilhørende, eller som i alt Fald kunde siges i det praktiske Forhold at blive betragtet paa denne Maade. Vi søgte saaledes efter en mere almindelig Bestemmelse for det Gods, der ikke er henlagt under Domainebestyrrelsen, men, da vi paa den anden Side vilde vogte os for at gaae for vidt, saa indskrænkede vi os til Sorø Akademies Gods, med Hensyn til hvis Bessaffenhed vi antog det for at være givet, at det var saaledes, at den nærværende Lov kunde anvendes derpaa, uden at noget Retsforhold derved blev krænk- ket. Sorø Akademies Gods behandles jo nemlig ligesom Domainebestyrrelsens Gods; det er henlagt under visse Embedsmænds Bestyrrelse, der udnævnes af Staten, og, ligesom det Gods, der forterer under Domainebestyrrelsen, er undergivet Finantsministeriets øverste Forvaltning, saaledes er Sorø Akademies Gods henlagt under Cultusministeriet som høieste Autoritet. Endvidere er det jo bekjendt, at Staten disponerer over Udbyttet af Sorø Akademies Gods, forsaavidt at det kaster Overskud af sig over det, som medgaaer til Opnaaelsen af de Formaal, som Sorø Akademie har som videnskabelig Anstalt, at Staten, siger jeg, anvender disse Overskud efter Regjeringsmagtens bedste Skjøn; om det endogsaa er i en mere bestemt Retning, saa er det dog en Anvendelse, som skeer efter Statsmyndighedens Beslutning paa samme Maade omtrent, som Overskuddet af Domaneieendomme anvendes til almindelige Statsformaals Fremme. Da vi nu heller ikke i de enkelte Foundationer og specielle Bestemmelser, som gjælde for det under Sorø Akademie hørende Bøndergods, have kunnet finde Noget, der

talte imod, at dette Gods bliver behandlet paa samme Maade som det, der er henlagt under Domainebestyrrelsen, saa have vi troet, at der fra ingen Side kan være nogen væsentlig Indvending at gjøre imod, at dette Forslag bliver fremmet. Det er jo ogsaa noget Tilfældigt, at Sorø Akademies Gods forterer under Cultusministeriet, og at det ikke, som Statens øvrige Godser, er henlagt under Finantsministeriet. Under Behandlingen af Finantsloven blev det allerede i forrige Sæssion fremhævet som noget Unsæligt, at Sorø Akademies Gods blev henlagt under Finantsministeriet, navnlig under Domainedirectoratet, og den ærede Cultusminister syntes dengang ikke uvillig til at give denne Paaastand Medhold. Dersom dette nu skeete — jeg forudsætter, at det kunde skee, inden nærværende Lov kommer ud — saa vilde jo Vædringsforslaget være overskødig; thi saa vilde Ordene i § 1, saaledes som denne Paragraph foreligger fra Udvalget, i og for sig medføre, at Loven blev gjort anvendelig ogsaa paa Sorø Akademies Gods, men, da det er Noget, som er uvidt, og som efter mit Skjøn bør være en Regjeringsforanstaltning, hvorvidt Bestyrrelsen af dette Gods skal gaae over fra det ene Ministerium til det andet, saa er det, at vi have troet ikke at burde lade Sagens Afgjørelse henstaae i det Uvisse, men gjøre et bestemt Forslag derom.

Hvad dernæst angaaer de 3 Vædringsforslag, som vi have stillet til § 10, saa staae de to af dem, nemlig det første og det tredje, i umiddelbar Forbindelse med det Forslag, vi have stillet til § 1, idet de nemlig gaae ud paa, at, hvad der af Udvalget i disse Paragrapher er foreslaaet at skulle være Finantsministeriets Sag, have vi foreslaaet, at skulle for Sorø Akademies Godses Bedkommende være Cultusministeriets Sag. Jeg skal derfor ikke videre opholde mig ved disse to Vædringsforslag. Derimod maa jeg udtale mig noget udsørligere om det tredje Vædringsforslag, som er anført under Nr. 4 til § 10. Den ærede Ordfører sagde, at dette Vædringsforslag gif ud paa at gjøre en meget væsentlig Forandring i Forslaget, saaledes som det foreligger fra Udvalget, og Finantsministeren syntes. at gaae ud fra den samme For-